

annyira szorosan hozzá van láncolva a parlamentnek február közepén folytatandó munkásságához s ahoz, hogy Szeged megtehesse fejlődésének egyre szélesedő országútján az első lépést a többi vidéki város tulszárnyalásához.

Fejtegetéseinknek végén, a munka rendszerében minden feladatkör élére állítjuk ezt. Nem tartjuk elhamarkodottnak és fölöslegesnek azt sem, ha ebben az ügyben még januárban *rendkívüli közgyűlést* hívnak össze azzal a céllal, hogy *sürgős föliratban kérje a város az országgyűlés mindkét házától és a kormány tagjaitól Szeged-megyének a választókerületek új kapcsolatos megalkotását*. Meg kell keresni ennek az ideának pártolására mindenkiket, akinek a szava számításba jöhet. Minden utánjárást, még a deputációzás sok kényelmetlenségét is megéri, ha ez az év meghozhatja ennek az akciónak diadalát.

Változás lesz Egyiptomban. Kairóból jelentik: A kedive *Kitchener* lorddal és az egyiptomi miniszterekkel még *éjnek idején is szokatlanul hosszú és gyakori tanácskozást folytat*. Ezeket a tanácskozásokat annak a jelölül veszik, hogy legközelebb *igen nevezetes változás fog beállni Egyiptom közjogi helyzetében*. Azt hiszik, hogy ez a változás *január 8-án*, a kedive uralkodói jubileumán fog elkövetkezni.

Alhírek Zichy János lemondásáról. Az a hír terjedt el tegnap este, hogy *Zichy János* gróf miniszter a választójogi javaslat miatt le fog mondani. Ezzel szemben *félhivatalosan* jelentik:

Az annak idején leghatározottabban megcáfolt lemondási hír ma megújított formájában sem találhat hitelre és pedig annál kevésbé, mert *Zichy János gróf teljesen egyet ért a kormány által benyújtott választójogi törvényjavassalattal* és úgy az erre vonatkozó, mint a lemondásáról szóló makacsul megújuló híradások egyáltalán minden alapot nélkülöző valótlanok.

A magyar szupremácia.

(*Saját tudósítónktól.*) A magyar politikának már nincs is más kérdése, mint a választójog. És ez a probléma teljes sullyal nehezedik ránk. Ami elvi alap van még a pártok között való ellentétekben — nagyon sok nincs már — az mind a választói joggal kapcsolatos.

Senki a mai választási rendszert fönn nem akarja tartani. Mindenki egyetért abban, hogy azt a változott viszonyoknak megfelelően át kell alakítani. De a viszonyok változtak meg, nem az elvek, amelyek alapján reformálni kell a választói jogot.

Új elemek keletkeztek a nemzeti társadalomban, melyeket jogokkal kell fölruházni. Nem azért nincsenek jogaik, mintha 1874-ben el akarta volna őket nyomni bárki is, hanem azért, mert akkor sem léteztek. Az akkori magyar közszellem volt olyan liberális, mint ma s a mai sem lehet az akkorinál kevésbé nemzeti.

Midőn tehát a választói jog — feltétlenül szükségesnek elismert — reformja szóba kerül: *első sorban az a kérdés, hogy mi ebben a tekintetben a magyar szupremácia érdeke?*

Az egész koalíció egyértelmű állásfoglalása kormányra jutásakor az volt, hogy az egyenlő és titkos választói jog tönkreteszi a magyar szupremáciát. És midőn ellenségei azzal vádolták a függetlenségi pártot, hogy kormányra jutva nem valósította meg közjogi elveit: akkor mindig csak azzal védekeztek, hogy hatvanhetes alapon is el kellett a kormányt vállalniok, hogy ők csinálhassák meg a választói jog reformját a magyar szupremácia érdekeinek megfelelően. Ha ők el nem vállalják a kormányzást, — ez volt a stereotip védekezés — akkor jön *Kristóffy* s az egyenlő és titkos választói jog.

Ez az álláspont egészen helyes. De ha az egyenlőséget és titkosságot akkor is helyeselte *Justh Gyula*, ha mint sajtója mos-

tan hirdeti — ép a titkosságban és az egyenlőségben rejlik a magyar szupremácia legnagyobb biztosítéka: akkor a *Justh* egész koalíciós szereplése politikailag ellentétes. Mert akkor csak azért akasztotta a szegre összes függetlenségi elveit, hogy kormányra jutva, lehetetlenné tegye a magyar szupremácia szerepére oly igen biztosító egyenlő és titkos választói jogot.

Azt is fölfedezte *Justh* újabban, hogy az egyenlőség és titkosság régi függetlenségi elv. De ugyan miért nem volt régi függetlenségi elv akkor a koalíció alatt? *Justh* azért adta föl a régi függetlenségi program közjogi részét, hogy a választói jogi részét is föladhassa, — sőt — segítsen egy olyan *Andrássy-féle* javaslat törvényerőre emelésében, amely e „régifüggetlenségi elv“-et alaposan tönkreteszi. Avagy merre-e mondani valaki, hogy *Andrássy* valaha az egyenlőség és titkosság híve volt?

Azt mondja *Justh*, hogy a mai választási rendszer képtelen visszatükrözni a nemzet akaratát, mert e mellett a rendszer mellett a kormánynak mindig többsége van. Ez egyszerűen tulzás. Mindenki tudja, hogy az 1905-iki választásokon a kormány nem kapott többséget s hogy ez az eredmény a nemzet akkori kedvének valóban megfelelt. Tehát lehet a kormány ellen is többséget szerezni — de persze kérdés, hogy kinek? Ugyé bár nem *Justh Gyulának*.

Ne a választási rendszerben, vagy a nemzetben, vagy az értelmiségben keresse *Justh* a hibát, — bár hogy az ország *Justh* ellen fordult, a nemzet értelmességének kétségkívül volt szerepe, — hanem keresse a — politikuskban és politikában, tehát önmagában is, az ő pártállásában is.

A közvélemény komoly figyelemmel kísérte két évvel ezelőtt a kibontakozásért folytatott tárgyalásokat. Olvasta a *Justh nagylaki* beszédét s olvasta abban, hogy ezekben a napokban katonai követelmények kivívását „a jövő nemzedék“-re akarta bizni.

Náci.

Irta: **Kanizsai Ferenc.**

Istenem, ha valakit Nácinak hívnak, a negyedik polgáriba jár; kishívésű is, vézna is; a haja rókavörös, az arca teli szeplővel és pattanással... Ez alig irigyelhető és semmiképp sem nevezetes állapot. Ám az a valaki, aki az ekként vázolt és Nácinak nevezett emberbőrnek a lakója, — úgy általában, elégtelenséget érzett, legalább egyelőre. Nem irigvelt el, lelke, vagy micsodája részére pompázóbb bőrhajlékot és arra sem gondolt, hogy még a köznapi János is különb jelző a Nácinál. Még nem tudta, hogy Nácinak lenni, kivált szeplőkkel és vörös hajjal, tragikomikum. Náci, a tizennégy éves kisfiu boldog volt tehát. Mohón és érdeklődve szemlélte a világot, mintha panoráma volna; beléptidij, diákoknak, tiz fillér...

Ő polgáriba járt, a pajtásai azonban gimnáziumba. Gimnázium ugyanis nincs Madarason, a gimnázium Szegeden van; következőkép a madarasi fiukat, ha gimnázisták lettek, Szegedre kellett adni, kosztba, vagy konviktusba. Ez a körülmény Madarason nagyon emelte a gimnazistasággal járó diszt; kivált, ha konviktusi egyenruhával volt kapcsolatos. Nácit ezek a dolgok hidegen hagyták; inkább csak a szülei busultak titkon. Hiszen megvolna a hozzávaló módjuk; hanem, jó Isten, a gyerek vékonydongájú, köhögésre hajlamis, meg aztán tulontul anyás. Elég baj, hogy jövőre mégis csak át kell iratni a gimnáziumba, és akkor idegenbe kell adni. Vajjon viselnek-e rá gondot? Ki nézi meg, éjszakánként tizszer, hogy nem rugta-e le magáról a takarót? Kap-e jó táp-

láló eledelt? Nem bánnak-e majd vele durván? Az, hogy mint tanuló megállja a helyét, nem kétség. Csupa kitűnő. A latint végzi magánuton és bizonyára kitüntetéssel teszi le a fölvételi vizsgát. Legjobb volna tán, ha a szülők elköltöznének Szegedre... De ennek ezer akadályja van. Nem lehet itthagyni a virágzó üzletet, mely a kis Náci számára gyűjti a vagyont... Ha szépséget, deli férfiaságot nem örökölhettek, legalább a vagyonért legyen majd hálás abban az életkorban, amikor a szülők félnek a gyermek itéletétől.

Tizennégy éves, de tiznél többnek alig látszik. A mosóné fia ép egyidős vele, de az valóságos legény. Nyulánk, vállas; a bajusza is pölyhődzik. Min tartotta az a szegény mosóné a fiát, hogy így fölnevelte? Biz nemigen adhatott a gyermekének paprikás-krumplinnál, kenyérnél egyebet; hust legfeljebb sátoros ünnepkor. Náciba pedig csak úgy tömtek az izesebbnél izesebb falatokat; tápláló sültketet, finom tésztaakat... de nem fog rajta. Nem azon. Hozatott az anyja gyógyszeresektől mindenféle elixireket, olajokat, emulziókat: olyiknak üvegie tiz pengőt kóstált. De hát hiába...

Szerencse még, hogy a vézna testben okos lélek ragvog. Ez a Náci már négy éves korában tudott írni és számolni. Babonás vénasszonyok csóválták a fejüket:

— Olyan okos ez, akár a táltos. Nem él meg. Meglássa, ángyi, nemsokára elgyűn érte a Szent Mihály lova...

De bizony nem jött. Náci csak egyre növekvék lélekben. És úgy lehet, ez a mohó, szemlátomást való növekvés szífta el az erőket a test elől; akárcsak egyik palánta a másikkal elől a kertben.

Náci a torna alól, természetesen, fölmen-

tést kapott. Nem bánta. Sőt jól esett neki. Talán büszkévé tette, hogy neki nem kötelessége rudakra mászni, bakot átugrani, súlyzókat emelni és más eféle, nyilvánvaló haszontalanságokkal foglalkozni. A torna alól történt fölmentését, ha nem is tudatos határozottsággal, de meleg ösztönösséggel úgy fogta föl, mint valamely elismerő megkülönböztetést. És ezen a ponton valahogy, az öreg nyelvtan-tanár (aki a külön latin-leckéket adta neki), *Kratofil* bácsi volt a megértője, helyeslője, dédelgetője. Az öreg *Kratofil* a régi világból maradt itt hirmondónak és gyűlölte Sefcsiket, a tornatanárt.

— Az én időmben — imjgy medítált magában, társtalan sétáin — a tornatanár nem is volt tanár, csak tanító, és „Kuss“ volt egyszerűen a neve, mint utolsónak. Akkor a lelket, a szívet neveltük. Én nem értem, ma csupa banditákat nevelnek a fiukból; pirosképű, pufók birkozókat és ez a Sefcsik úgy jár-kei köztünk, mintha ő intézné az iskola sorsát. A görög nem kötelező, a football kötelező...

Az öreg *Kratofil* ekkép dühösítette önmagát; és indulatosan hadonászott a pálcájával, amikor medítálása során odaért, hogy okleveles gimnáziumi professzor léte, a sors kajánsága folytán, ime, élemedett korára egy négyosztályu polgári iskolában kell tanítania és türnie kell azt is, hogy ez a fehérzubbonyos, tornasípkás, vászoncipős Sefcsik őt, sonice, lekollégaurazza. De aztán homlokának redői elsimultak, mert eszébe jutott vigasza: a vézna, beteges, magoló diákocská, aki mintha a régmúltból származott volna elébe; a régi kis diákok, a sápadtak közül; abból a korból, amidőn az osztály legjobb tornásza egyszersmind és logice hét-